

Mikko Junnila
Wealdo Oy
mikko.junnila@welado.fi

Lausuntopyyntö 14.12.2023

Oulu-Laurila rataosan uusittavat sillat, Simo, Kemi

Welado Oy pyytää Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (myöhemmin Lapin ELY-keskus) ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueen lausuntoa Oulu-Laurila rataosan huonokuntoisten siltojen uusimisesta Simon ja Kemin alueella. Uusittavia siltoja on yhteensä 8 kpl. Aukkolausunnot on laatinut Maveplan Oy. Aukkolausuntojen lähtökohtana on ollut varmistaa, ettei sillat tai rummut padota haitallisesti eivätkä aiheuta vaellusesteitä vesieliöstölle tai muuta oleellisesti virtausolosuhteita rumpujen tai siltojen kohdalla tai niiden läheisyydessä. Silta- ja rumpuaukkojen mitoituksessa on käytetty mitoitusvirtaamana ylivirtaamaa HQ_{1/100}.

Välöjojan ratasilta (L-2306) uusitaan siltarakenteena. Valuma-alue siltapaikalla on 23 km² ja järvisyys 0,0 %. Aukkolausunnon mukaan soveltuvan suorakaiteen muotoisen silta-aukon vaadittava leveys on vähintään 6,3 m tason N2000+8,5 m alapuolella pohjan tasolla N2000+7,5 m (tilanteessa, jossa noin tasolla N2000+7,5 kivipohjaa ei voida purkaa). Jos pohjaa voidaan laskea ojan pohjan tasoon N2000+7,0 m, soveltuvan suorakaiteen muotoisen silta-aukon vaadittava leveys on vähintään 4,2 m tason N2000+8,5 m alapuolella. Suorakaidesillan alikulkukorkeus tulee olla vähintään nykyinen N2000+9,96 m.

Kirnatinojan ratasilta (L-2308) uusitaan rumpurakenteena. Valuma-alue siltapaikalla on 0,12 km² eikä uomassa ole veneliikennettä. Aukkolausunnon mukaan soveltuva rumpu on läpimitaltaan vähintään 1000 mm ja rumpu upotetaan 300 mm uoman pohjan alapuolelle.

Arolanojan ratasilta (L-2309) uusitaan rumpurakenteena. Valuma-alue siltapaikalla on 2,4 km² ja järvisyys 0,1 %. Aukkolausunnon mukaan soveltuva rumpu on läpimitaltaan vähintään 1400 mm. Rumpu upotetaan 300 mm uoman pohjan alapuolelle.

Riitaajan ratasilta (L-2310) uusitaan rumpurakenteena. Valuma-alue siltapaikalla on 2 km² ja järvisyys 0,8 %. Aukkolausunnon mukaan soveltuva rumpu on läpimitaltaan vähintään 1200 mm. Rumpu upotetaan 200 mm uoman pohjan alapuolelle.

Rajastenojan ratasilta (L-2311) uusitaan siltarakenteena. Valuma-alue siltapaikalla on 24,7 km² ja järvisyys 0,8 %. Aukkolausunnon mukaan

soveltuvan suorakaiteen muotoisen silta-aukon vaadittava leveys on vähintään 4,30 m tason N2000+8,25 m alapuolella pohjan tasolla N2000+5,8 m. Suorakaidesillan alikulkukorkeus tulee olla vähintään nykyinen N2000+8,82 m.

Kirnuojan ratasilta (L-2312) uusitaan putkisiltana tai kaksoisrumpuna. Valuma-alue siltapaikalla on 6,9 km² ja järvisyys 0,4 %. Aukkolausunnon mukaan soveltuvan suorakaiteen muotoisen silta-aukon vaadittava leveys on vähintään 2,4 m tason N2000+6,62 m alapuolella pohjan tasolla N2000+5,7 m. Soveltuva kaksoisrumpu on läpimitaltaan vähintään 1600 mm 300 mm upotuksella. Nykyisen sillan alakulkukorkeus on N2000+7,68. Suorakaidesillan alikulkukorkeus tulee olla vähintään nykyinen N2000+7,68 m. Putkisiltavaihtoehtoa ei ollut käsitelty aukkolausunnossa.

Karsimamaanojan ratasilta (L-2313) uusitaan putkisiltana tai kaksoisrumpuna. Valuma-alue siltapaikalla on 7,4 km² ja järvisyys 1,2 %. Aukkolausunnon mukaan soveltuvan suorakaiteen muotoisen silta-aukon vaadittava leveys on vähintään 2,4 m tason N2000+12,15 m alapuolella pohjan tasolla N2000+11,2 m. Soveltuva kaksoisrumpu on läpimitaltaan vähintään 1600 mm 300 mm upotuksella. Putkisiltavaihtoehtoa ei ollut käsitelty aukkolausunnossa.

Iso-Ruonaojan ratasilta (L2314) toteutetaan siltarakenteena. Valuma-alue siltapaikalla on 48 km² ja järvisyys 1,3 %. Aukkolausunnon mukaan soveltuvan suorakaiteen muotoisen silta-aukon vaadittava leveys on vähintään 6,1 m tason N2000+6,34 m alapuolella pohjan tasolla N2000+4,8 m. Nykyisen sillan alikulkukorkeus on N2000+8,05 m. Suorakaidesillan alikulkukorkeus tulee olla vähintään nykyinen N2000+8,05 m.

Hankealueen vesistöissä, lukuun ottamatta Iso-Ruonaojaa, ei tiettävästi ole vesiliikennettä.

Lapin ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueen lausunto

Suomen Lajitietokeskuksen Laji.fi -portaalin mukaan siltapaikkojen läheisyydessä ei sijaitse uhanalaisten lajien esiintymiä eikä EU:n direktiivilajeja. Ympäristöhallinnon tietojärjestelmän mukaan toimenpidealueilla ei sijaitse suojelualueita, metsälain 10 §:n mukaisia erityisen tärkeitä elinympäristöjä eikä valtakunnallisesti merkittäviä maisema-arvoja tai muinaismuistoja.

Hanke ei kuulu aina luvanvaraisiin vesitaloushankkeisiin (vesilaki (VL) 587/2011 3 luku 3 §). Hankkeen mahdollinen luvanvaraisuus määrätään vesitaloushankkeen yleisen luvanvaraisuuden perusteella (VL 3 luku 2 §). ELY-keskuksen näkemyksen mukaan hankkeella ei ennalta arvioiden ole sellaisia vaikutuksia, että se olisi vesilain 3 luvun 2 §:n perusteella luvanvarainen.

Väliojan ratasillan (L-2306) aukkolausunnossa tuodaan esille mahdollinen uoman kivipohjan purkaminen. Lausuntopyynnössä ei käy ilmi aiotaanko kivipohjaa purkaa. ELY-keskus toteaa, että mikäli pohjaa aiotaan purkaa, tulee toimenpide toteuttaa niin, ettei siitä aiheudu tarpeetonta vesistön

samentumista. Hankkeesta vastaavan tulee varmistua siitä, ettei pohjan purkaminen aiheuta eroosioriskiä ja tarvittaessa toimenpidealue on verhoiltava tarpeeksi karkealla materiaalilla erodoitumisen ehkäisemiseksi. (VL 3 luku 2 §:n 1 mom:n 2 kohta.)

Ylitysrakenteiden purkamisen ja rakentamisen aikana tulee pyrkiä siihen, että veden tilapäinen samentuminen ja kiintoaineksen kulkeutuminen vesistöön on mahdollisimman vähäistä. Rakennuspaikat ja niiden ympäristöt on työn jäljiltä siistittävä ympäristöön sopeutuviksi. Silta- ja rumpupaikat tulee verhoilla esimerkiksi karkealla kivimateriaalilla eroosioriskin ehkäisemiseksi. Samentumista aiheuttavia töitä tulisi välttää 1.4.-31.5. sekä 1.9.-30.11. välisinä aikoina harjuksen ja taimenen lisääntymisaikojen vuoksi. Iso-Ruonaojan siltatyömaa tulee merkitä selkeästi mahdollisen vesiliikenteen huomioimiseksi. (VL 3 luku 2 §:n 1 mom:n 2, 3, 4 ja 6 kohta.)

Rummut tulee asentaa siten, että kalojen ja muiden vesieliöiden esteetön kulku on mahdollista kaikilla vedenkorkeuksilla. ELY-keskus katsoo, että rumpujen asentamisessa tulee noudattaa Metsähallituksen purovesistöjen ylitykseen laatimaa ohjetta, *Rummun asentaminen vesistöön-ohjeisto*, Karpinen ym., 2020. Ohjeiston mukaan asennettaessa yksi rumpu, asennussyvyyden tulee olla vähintään 25 % putken halkaisijasta. Rummut tulee mitoittaa niin, että riittävä asennussyvyys on mahdollista saavuttaa suositeltavan mitoituspadotuksen puitteissa. (VL 3 luku 2 §:n 1 mom:n 2 ja 6 kohta.)

ELY-keskus huomauttaa, että Suomen metsäkeskuksen tuottaman Valuma-alueen määrittämis -työkalun sekä SCALGO Live sovelluksen mukaan Arolanojan ratasillan (L-2309) yläpuolinen valuma-alue on noin 7,5 km². Myös Riitaojan ratasillan (L-2310) yläpuolinen valuma-alue on aukkolausunnosta poiketen noin 4,4 km². **ELY-keskus toteaa, että kyseisten ylitysrakenteiden osalta tulee varmistua riittävästä aukkomitoituksesta.**

Geologian tutkimuskeskuksen (GTK) tuottaman Happamat sulfaattimaat -karttapalvelun mukaan happamien sulfaattimaiden esiintymisen todennäköisyys aineistoon 1:250 000 perustuen hankealueella on paikoin suuri. Mikäli hankealueella havaitaan happamia sulfaattimaita, tulee kaivuumassat sijoittaa ja neutraloida, esimerkiksi kalkitsemalla, siten ettei niistä pitkänkään ajan kuluessa pääse haitallisia päästöjä ympäristöön. (VL 3 luku 2 §:n 1 mom:n 2 kohta.)

Hankkeesta vastaava vastaa siltojen purkumateriaalin toimittamisesta viralliseen vastaanottoipaikkaan. Purkumateriaalit tulee käsitellä voimassa olevien lakien ja säädösten mukaisesti (Tiehallinnon selvityksiä 31/2005).

Tämä lausunto ei vapauta hankkeesta vastaavaa vastuusta, mikäli hankkeesta aiheutuu ennalta arvaamattomia vahinkoja, haittoja tai muita edunmenetyksiä. Mahdollisessa riitatapauksessa voi edunmenetyksen kärsinyt tai yleisen edun niin vaatiessa asianomainen viranomainen saattaa asian Pohjois-Suomen aluehallintoviraston käsiteltäväksi.

Tämä asiakirja on hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt ympäristötarkastaja Jere Jääskeläinen ja ratkaissut ympäristönsuojeluyksikön päällikkö Juha-Pekka Hämäläinen.

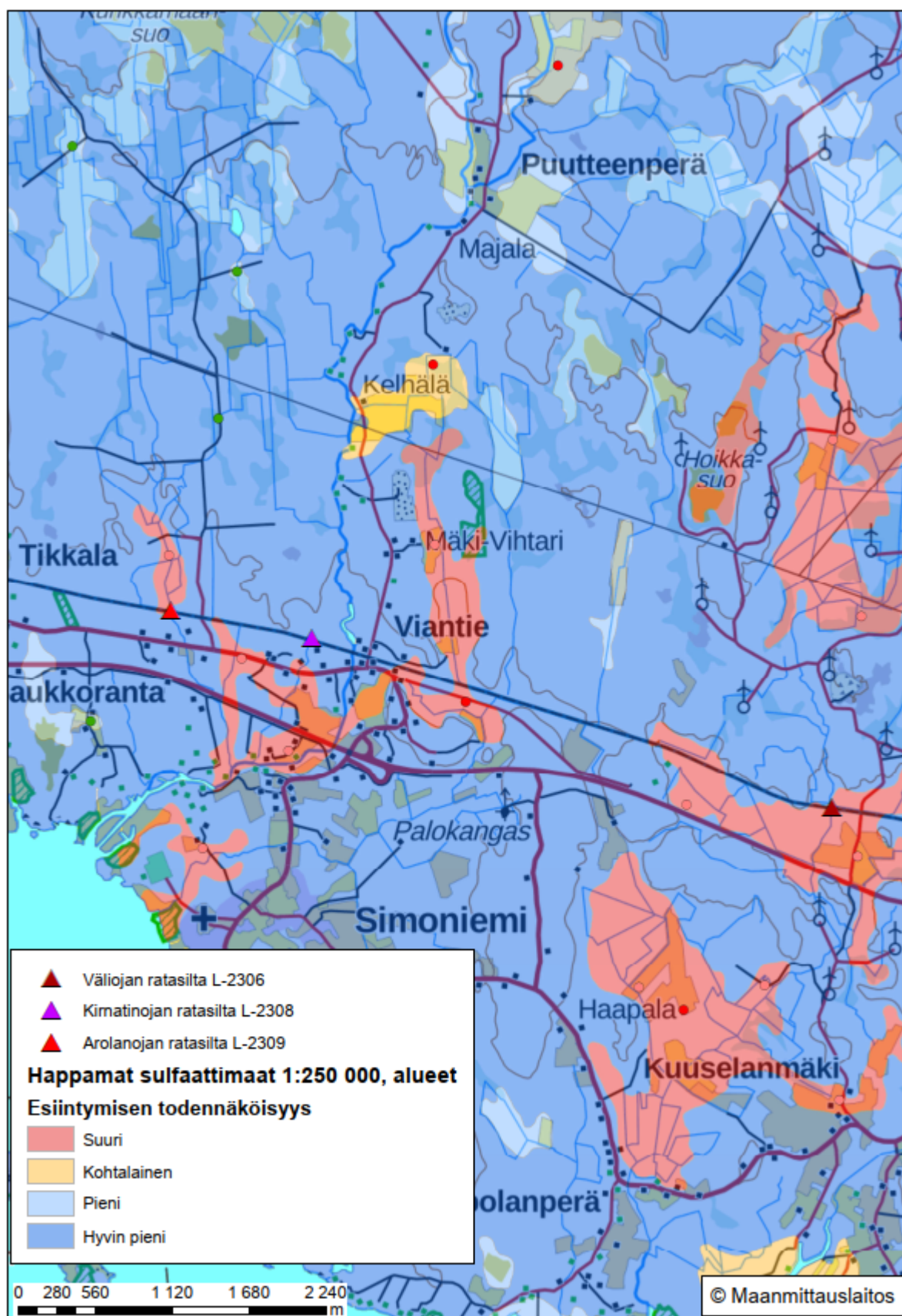
Liitteet

Sijaintikartat

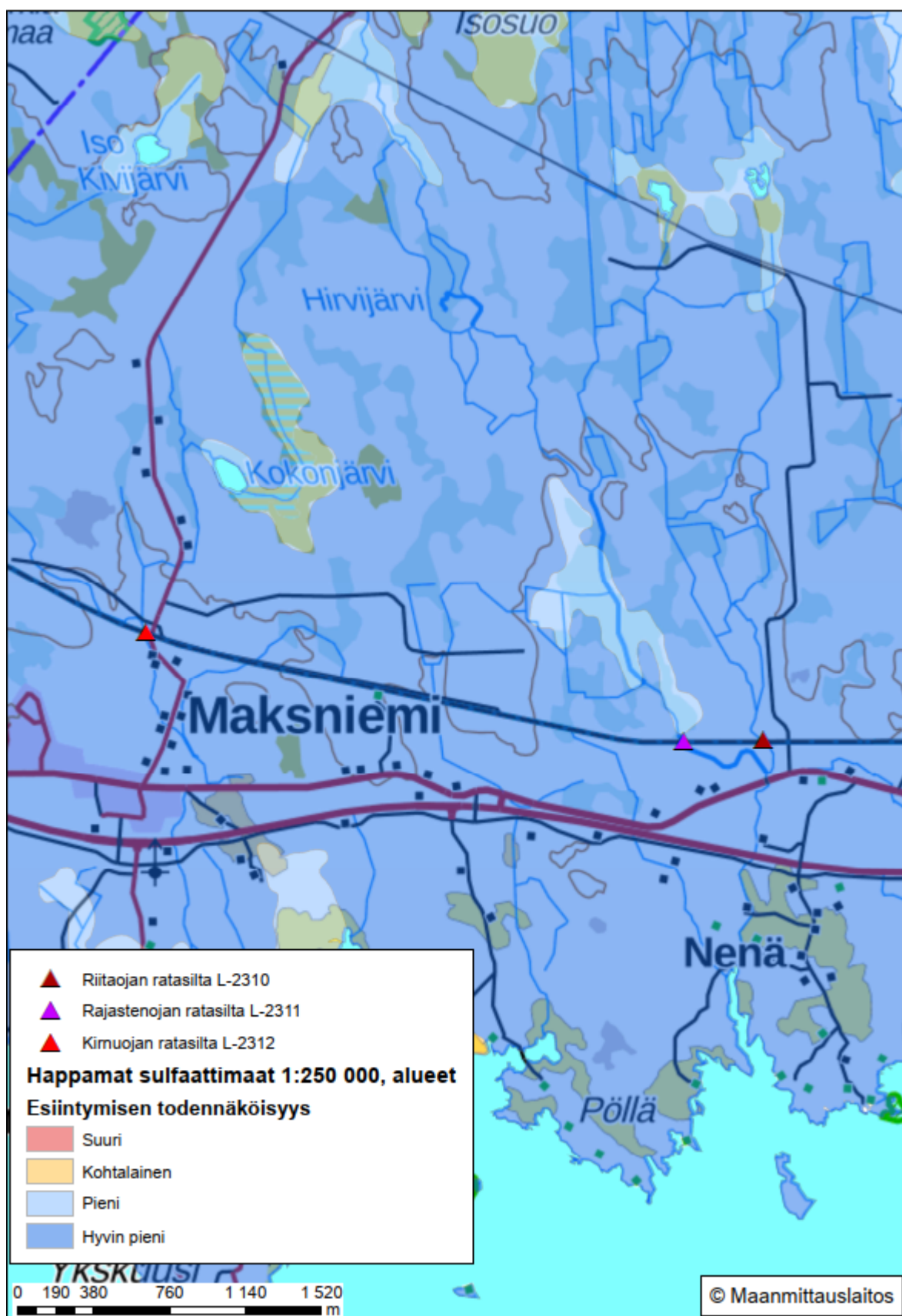
Tiedoksi

Kemin kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen
risto.poykio@kemi.fi

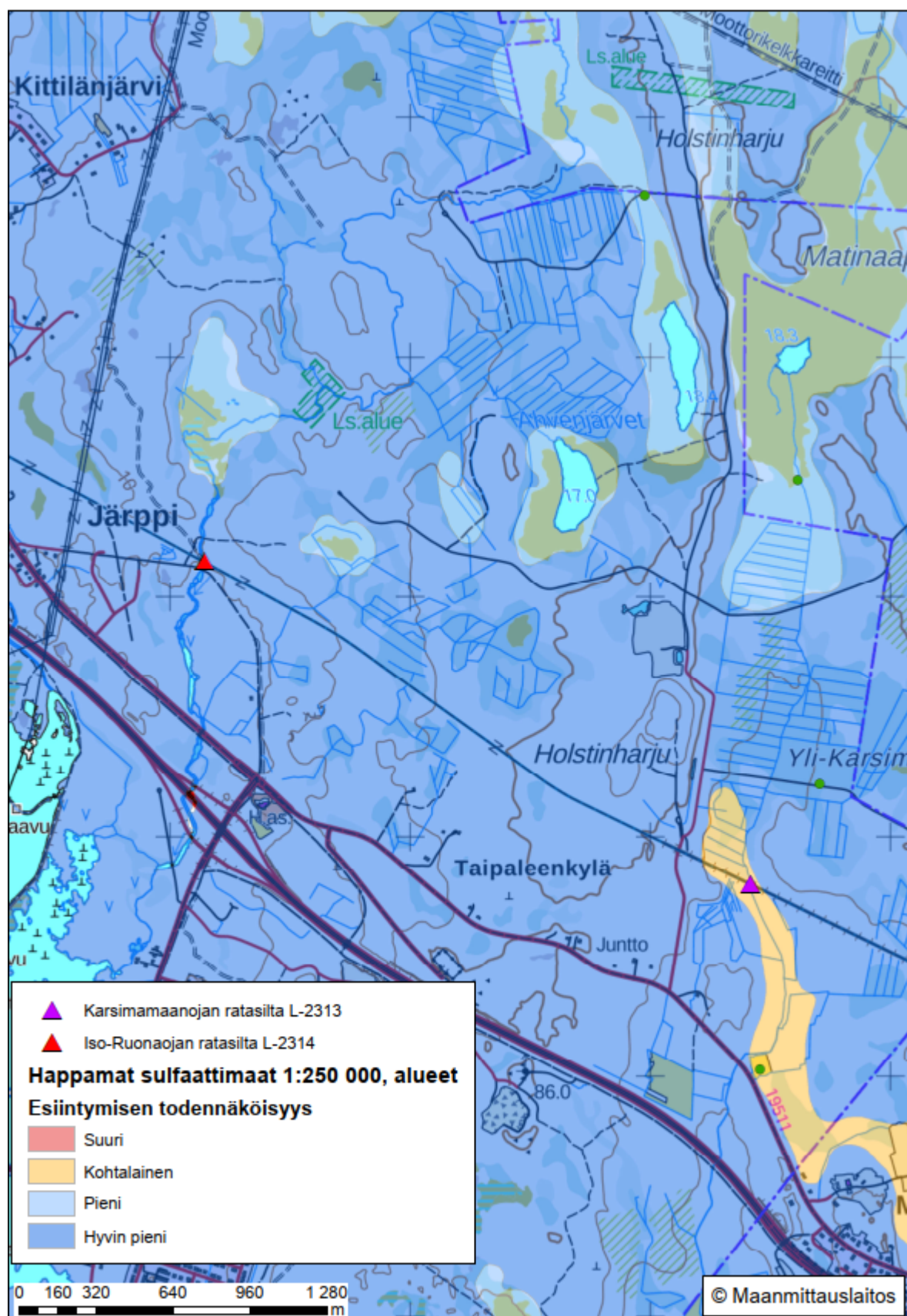
Simon kunnan ympäristönsuojeluviranomainen
ilkka.soukka@simo.fi

Kuva 1. Sijaintikartta 1.

Kuva 2. Sijaintikartta 2.

Kuva 3. Sijaintikartta 3.

Tämä asiakirja LAPELY/5566/2023 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument LAPELY/5566/2023 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Jääskeläinen Jere 30.01.2024 09:38

Ratkaisija Hämäläinen Juha-Pekka 30.01.2024 10:53